

6.8 Redeneeroefening voor gevorderden

In de vorige hoofdstukken ging het om het redeneren met de vijf verander vragen afzonderlijk. Gaandeweg oefende je daarmee met het opbouwen van een verander verhaal. De eerste keer is dat vaak behoorlijk puzzelen, maar inmiddels heeft dat puzzelen plaatsgemaakt voor spelen. Het speelgoed is nu het verander verhaal als geheel. Het is wel spelen voor volwassenen, want het gaat om echte veranderingen met echte mensen. Dan is het de moeite waard om te kijken naar de mogelijkheden om een verander verhaal te versterken, verder te ontwikkelen en bij te schaven. Daarbij kun je de nieuwe invalshoeken uit dit hoofdstuk gebruiken als aanvulling op de ervaring die je eerder opdeed met het werken met de vijf vragen.

Tegen het einde van dit hoofdstuk staan de oefenmogelijkheden weer op een rijtje waarmee je je verhaal sterker kunt maken. Stort je niet op al het speelgoed tegelijk, maar pak iets dat je aanspreekt en dat je verder brengt. Richt je aandacht op die punten die vermoedelijk wat opleveren voor je verander verhaal. Sla over waar je niets mee kunt, waar je anders over denkt of waar je het niet mee eens bent. Of pak er juist een die naar voelt, omdat je theewater je vertelt dat je hier eigenlijk omheen probeert te draaien. Je ziet wat helpt in het redeneren, wat andere gevorderde veranderaars doen en hoe je zelf kunt oefenen. Niet elke oefening in dit hoofdstuk levert direct toepasbaar resultaat op, of is even makkelijk te gebruiken in elke verandering als de oefeningen in vorige hoofdstukken. Gevorderde veranderaars maken makkelijk een vertaling van de oefening of de opbrengst, zodat die hen helpt. En ze houden ogenschijnlijk onbruikbare ontdekkingen vast, omdat ze weten dat die soms op een ander moment relevant worden. Noteer je ontdekkingen in tabel 6.2 of download het formulier van verandersneller.nl. De toelichting op de vragen in deze oefening staat in de paragrafen hiervoor.

Speelgoed en bijbehorende vragen	Ontdekkingen
Goede titel	
<ul style="list-style-type: none"> • Heeft het veranderverhaal een titel? • Wat zeg je met die titel, over de inhoud, de opgave, het heden, de toekomst? • Wat zegt die titel over jou en over anderen? • Welke associaties roept die titel op bij verschillende betrokkenen? • Wat leert de vergelijking van die associaties met de bedoeling die de titel heeft? 	
Spelen met theorie en modellen	
<ul style="list-style-type: none"> • Welke theorie gebruik je bij het redeneren? • Waar legt die de nadruk op, wat zie je wel en wat zie je niet met deze theorie? • Wat is een alternatieve theorie, voor een aanvullende, andere of tegengestelde invalshoek? • Bij welke verander vragen sluit de theorie aan die je gebruikt? • Welke vragen zijn onderbelicht en wat is een bruikbare theorie daarvoor? • Bij welke verandervraag wil je eens verder kijken dan je nu doet, waarom en waarnaar ga je dan kijken? 	
Spelen met volgorde	
<ul style="list-style-type: none"> • In welke volgorde heb je de verander vragen beantwoord in deze verandering? • Begin je in het heden of in de toekomst? • Begin je bij de inhoud of bij de personen? • Wat is het effect van deze volgorde, wat is krachtig, wat minder? • Hanteer je deze volgorde als vaste volgorde en zo ja, waarom? • Wat kan een andere volgorde zijn en wat is het effect op je verhaal? 	
Spelen met aandacht	
<p><i>Moment</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Op welk moment ben je aangeland in je veranderverhaal? • Welke vraag staat nu op de voorgrond, of wil je nu op de voorgrond zetten? • Wat is de relatie tussen deze vraag en de andere vragen? • Hoe verdeel je de aandacht goed over de verschillende vragen? <p><i>Publiek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wie heb je voor je als je jouw verhaal vertelt? • Welke verandervraag heeft hun interesse? • Welke andere vraag of vragen wil je ook onder de aandacht brengen? • Hoe specifiek is een goed antwoord voor dit publiek? • Wat is je rol in het beantwoord krijgen van de vragen met dit publiek? 	
Noodzaak of mogelijkheden	
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe urgent is de verandering waarover je redeneert? • Redeneer je vanuit noodzaak of mogelijkheden? • Is je redenering consistent voor een van beide situaties? • Heb je meer redeneringen, wat hoort dan bij een redenering vanuit noodzaak en wat bij een redenering vanuit mogelijkheden? • Is de taal en toon van je verhaal consistent met de aard ervan? 	
Verbeteren, veranderen, vernieuwen	
<ul style="list-style-type: none"> • Typeer de mate van overeenstemming en onzekerheid die de opgave waar je over redeneert met zich meebrengt. • Is er sprake van een verbetering, verandering of vernieuwing? • Wat zijn kenmerkende begrippen in je verhaal, welke taal gebruik je om te vertellen over de inhoud, aanpak en personen? • Sluit die taal aan bij de aard van je veranderverhaal? 	

Tabel 6.2: Redeneeroefening voor gevorderden